

V. Vaivaishoitohallitus.

Vaivaishoitohallituksen kertomus Helsingin kaupungin köyhäinhoidon hallinnosta vuonna 1917 oli seuraavaa sisällystä:

Vaivaishoitohallituksen jäsenet, virkamiehet ja muu henkilökunta.

Vaivaishoitohallituksena olivat kertomusvuonna: professori Allan Serlachius ja hänen erottuaan prokuraattori Lorenzo Kihlman puheenjohtajana, aluelääkäri V. Leontjeff varapuheenjohtajana, pastori Sigurd Berglund, kaupunginkätilä Hulda Edelmann, everstiluutnantti Otto Ehrström, rakennusmestari Wilhelm Ekman, isännöitsijä C. F. Fagerholm, filosofiantohtori Jenny af Forselles, lääketieteellisensiaatti Julius Frisk, filosofianmaisteri Elsa Heikel, kunnan työnvälitystoimiston johtaja A. H. Karvonen, prokuraattori Lorenzo Kihlman, jonka sijaan vuoden varrella tuli varatuomari O. Möller, kunnallisneuvos N. Kochtomow, ent. kuvernööri valtioneuvos Edvard Krogius, lääketieteen- ja kirurgiantohtori K. E. Lindén, ent. kuvernööri tod. valtioneuvos Lennart Munck, rouva Ellen Nordensvahn, työnjohtaja F. Nummivuori, tohtorinleski Selma Pätiälä, kansakoulunjohtajatar Sofia Streng, aluelääkäri Harald Sundelius, rouva Seidi Swendelin, lakitieteentohtori Antti Tulenheimo, joka vuoden varrella erosi ja jonka sijaan tuli kansakoulunopettaja A. Noponen, aluelääkäri ylimäär. professori Axel Wallgren ja aluelääkäri Ludvig Wetterstrand. Varajäseninä olivat lakitieteenkandidaatti Einar Böök, kansakoulunopettaja Viktor Allardt, neiti Matilda Bohm ja kuritushuoneenlääkäri K. A. Tukiainen.

Toimitusjohtajana toimi vankilanjohtaja Bruno Breitholtz, apulaisjohtajana nuorempi lehtori Jarl Jakobsson, sihteerinä toukokuun 1 päivään ent. senaattori August Nybergh ja sitten varatuomari Gunnar Nybergh, lastenhoidontarkastajana ent. kuvernööri Ivar Gordie, tarkastusapulaisena neiti Lilly Sulin, kamreerina herra Frans Rosendahl, kassanhoitajana neiti Anni Lindgren, kanslianjohtajina rouva H. von Creutlein ja herra Herman Myhrberg sekä avustavina kanslianjohtajina neiti Frideborg Wallin ja rouva Tyyne Landén.

Helsingin vaivaishoito-ohjesäännön 30 §:n mukaisina vaivaishoitohallituksen köyhäinkaitsijoina toimivat rouvat Sigrid Amirhanjanz, Karin Boisman, Ellen Höckerstedt, Sigrid Kullman, Lissi Nyman ja Olli Sjöholm, joka viimeksi mainittu erosi vuoden varrella ja jonka sijaan tuli neiti Sigrid Nieminen, neidit Rosa Bronck, Elfride von Hippus ja Maria Ådahl, joka viimeksi mainittu erosi vuoden varrella ja jonka sijaan tuli rouva Anna Lundén, sekä herrat Paul Eklund ja Ture Fagerlund.

Kansliain kirjuriapulaisina toimivat rouvat Ester von Hertzen, Hanna Wallin ja Otti Wilén sekä neiti Ellen Wohlström.

Vaivaishoitohallituksen palveluksessa olivat vuoden varrella diakonissat Alma Lundmark, Olga Lyytikäinen, Anna Renfors ja Olga Saraja.

Rekisteritoimiston johtajana oli neiti Edit Johansson ja saman toimiston kirjuriapulaisina neidit Elsa Nyman ja Helmi Sahrman.

Elätteelleanto-osaston kirjuriapulaisena toimi neiti Elna Ekholm.

Kunnalliskodin ja työlaitoksen henkilökuntana olivat vuonna 1917 johtaja kaartinluutnantti Walter Bergström, joka erosi vuoden varrella, minkä jälkeen virkaa hoiti konttoristi H. Vaahterlinna, lääkäri aluelääkäri Hj. M. Stenbäck, saarnaaja pastori Hannes Laasonen, konttoristi ja varastonhoitaja Werner Qveflander, joka erosi toukuun 8 päivänä ja jonka sijaan tuli H. Vaahterlinna, konttoriapulainen Anna Grönlund ja työlaitoksen kaitsija G. W. Lindroth.

Kunnalliskoti
ja työlaitos.

Yhteinen vaivaishoitohallitus kokoontui kertomusvuoden kuluessa ainoastaan kerran käsittelemään voimassa olevan vaivaishoito-ohjesäännön 15 §:ssä mainittuja asioita.

Vaivaishoitohallituksen kokoukset, asiain luku y. m.

Keskushallitus piti 21 varsinaista ja 4 ylimääräistä kokousta käsitellen niissä 1,375 asiaa, joista 465 oli toimitusjohtajan, 245 lastenhoidontarkastajan, 424 sihteerin, 43 apulaisjohtajan ja 198 suljetun vaivaishoidon lautakunnan valmistelemia.

I ja II osastolla oli kumpaisellakin 21, III osastolla 24 ja IV osastolla 23 kokousta. Osastojen kokouksissa esiintyneistä 5,906 asiasta käsitelti I osasto 1,313, II osasto 1,113, III osasto 2,122 ja IV osasto 1,358 asiaa.

Vaivaishoitohallituksen lähettämien kirjelmien luku oli 1,960, toimitusjohtajan lähettämien 214 ja apulaisjohtajan lähettämien 112.

Niinkuin katsauksesta ¹⁾ vaivaishoitohallituksen molempain, It. Heikinkadun 1:ssä ja Sörnäsissä Pengerkadun 5:ssä olevain kansliain työhön käy selville, oli näissä kanslioissa käsiteltyjen asiain luku — edellä mainittuja lukuun ottamatta — kaikkiaan 54,084.

Suoranaista avustusta saaneitten köyhien sekä kaupunkiin elät-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 310—311.

teelle annettujen silmälläpitoa varten oli kaupunki, vaivahoito-ohjesäännön 15 §:n mukaisesti, jaettuna kahden hallituksen jäsenen valvonnan alaisiin tarkastusalueihin ¹⁾ seuraavasti:

Alue.	Johtaja.	Apulaisjohtaja.
I.	Kunnallisneuvos N. Kochtomow.	Lääketieteen- ja kirurgian-tohtori K. E. Lindén.
II.	Filosofianmaisteri E. Heikel.	Everstiluutnantti O. Ehrström.
III.	Isännöitsijä C. F. Fagerholm.	Rouva S. Swendelin.
IV.	Prokuraattori L. Kihlman; sittemmin varatuomari O. Möller.	Työnjohtaja F. Nummi-vuori.
V.	Kansakoulunjohtajatar S. Streng.	Lääketieteenliseniaatti J. Frisk.
VI.	Ylimäär. professori A. Wallgren.	Rouva E. Nordensvahn.
VII.	Aluelääkäri V. Leontjeff.	Kaupunginkätilö H. Edelman.
VIII.	Filosofiantohtori J. af Forselles.	Valtioneuvos E. Krogius.
IX.	Aluelääkäri L. Wetterstrand.	Rakennusmestari W. Ekman.
X.	Aluelääkäri H. Sundelius.	Tohtorinleskirouva S. Pätiälä.
XI A.	Tod. valtioneuvos L. Munck.	Pastori S. Berglund.
XI B.	Pastori S. Berglund.	Tod. valtioneuvos L. Munck.
XII.	Johtaja A. H. Karvonen.	Lakitieteentohtori A. Tulenheimo; sittemmin kansakoulunopettaja A. Noponen.

Keskushallitus.

Keskushallitukseen kuuluivat kertomusvuonna vaivahoitohallituksen puheenjohtaja professori Allan Serlachius, myöhemmin prokuraattori Lorenzo Kihlman sekä everstiluutnantti Otto Ehrström, isännöitsijä C. F. Fagerholm, filosofiantohtori Jenny af Forselles, kunnan työvälytystoimiston johtaja A. H. Karvonen, prokuraattori Lorenzo Kihlman, jonka sijaan myöhemmin tuli varatuomari O. Möller, kunnallisneuvos N. Kochtomow, aluelääkäri V. Leontjeff, aluelääkäri Harald Sundelius, kansakoulunjohtajatar Sofia Streng sekä ylimäär. professori Axel Wallgren.

Vaivahoitohallituksen osastot.

Osastojen, lukuaan neljä, kokoonpano oli kertomusvuonna seuraava:

1 osastoon kuuluivat 1, 2 ja 4 tarkastusalueen johtajat ja apulaisjohtajat, ent. prokuraattori L. Kihlman, myöhemmin everstiluutnantti

¹⁾ Ks. 1916 vuod. kert. siv. 227 ja seur.

O. Ehrström puheenjohtajana ja varatuomari O. Möller varapuheenjohtajana;

2 osastoon kuuluivat 3, 5 ja 6 tarkastusalueen johtajat ja apulaisjohtajat, ylim. professori A. Wallgren puheenjohtajana ja kansakoulunjohtajatar Sofia Streng varapuheenjohtajana;

3 osastoon kuuluivat 7, 8, 11 A ja 11 B tarkastusalueen johtajat ja apulaisjohtajat, aluelääkäri V. Leontjeff puheenjohtajana ja filosofiantohtori Jenny af Forselles varapuheenjohtajana;

4 osastoon kuuluivat 9, 10 ja 12 tarkastusalueen johtajat ja apulaisjohtajat, aluelääkäri Harald Sundelius puheenjohtajana ja kunnan työnvälitystoimiston johtaja A. H. Karvonen varapuheenjohtajana.

Suljetun vaivashoidon lautakuntaan kuuluivat seuraavat jäsenet: isännöitsijä C. F. Fagerholm puheenjohtajana, everstiluutnantti O. Ehrström varapuheenjohtajana, tohtorinleskirouva S. Pätiälä, lääketieteen- ja kirurgiantohtori K. E. Lindén sekä rakennusmestari Wilhelm Ekman.

Suljetun vaivashoidon lautakunta.

Toisella, neljännellä ja kahdeksannella tarkastusalueella oli samoin kuin aikaisemminkin huoltajajärjestelmä käytännössä sikäli, että palkattujen kaitsijain ohessa myös käytettiin vapaaehtoisia huoltajia.

Vuoden jälkipuoliskolla ei vaivashoitohallituksella lisääntyvän elintarvepuutteen johdosta enää ollut tilaisuutta yhtä laajasti kuin ennen jakaa luontoisavustuksia, minkätähden pääasiallisimmin käytettiin raha-avustuksia.

Avustukset.

Vaivashoitohallituksen toimesta vuonna 1917 hoidetuista, eläte-

Avustuksen saajain kokonaisluku.

a) Kunnalliskodissa hoidettuja	1,131
b) Elänteelle annettuja	934
c) Kotonaan suoranaista avustusta saaneita ¹⁾	2,698
d) Mielisairaaloissa ja turvakodeissa kunnalliskodista erillään hoidettuja	1,003
e) Sairaaloissa kunnalliskodista erillään hoidettuja	2,290
f) Lahjoitettujen varojen koroilla avustettuja	120
	Yhteensä 8,176

Suoranaista kotiavustusta nauttivista köyhistä oli:

Suoranaiset avustukset.

a) Maaliskuun 17 päivänä 1879 annetun asetuksen 2 §:n nojalla vaivashoitoon ehdottomasti oikeutettuja	1,525
b) Puutteenalaisia, joilla ei ollut ehdotonta oikeutta vaivashoitoon	1,173
	Yhteensä 2,698

¹⁾ Ottamatta lukuun avunsaajain perheitä (miestä tai vaimoa ja lapsia).

Erinäisissä
laitoksissa
hoidetut.

Helsingin kaupungin vaivaishoidon kustannuksella hoidettiin vuonna 1917 seuraavissa laitoksissa ja turvakodeissa vieressä mainitut henkilömäärät:

Kivelän mielisairaalassa ja Greijuksen lisäsairaalassa	410
Nickbyn mielisairaalassa (ynnä elätteelle annettuja mielisai- raita Sipoossa)	535
Lapinlahden mielisairaiden keskuslaitoksessa	6
Pitkäniemen » »	4
Niuvanniemen » »	3
Seilin » turvakodissa	18
Käkisalmen » »	14
Räckhalsin kaatuvatautisten kodissa	4
Vaajasalon kaatuvatautishoitolassa	1
Sokeitten miesten työkoulussa Helsingissä	8
	Yhteensä 1,003

Kunnallisko-
dista erillään
olevissa sairaa-
loissa hoidetut.

Kunnalliskodista erillään olevissa sairaaloissa Helsingin kaupungin vaivaishoidon kustannuksella hoidettujen henkilöiden lukumäärä oli:

Yleisen sairaalan eri osastoilla	128
Marian » » »	1,058
Kivelän sairaalan yleisellä osastolla	717
Humaliston sairaalassa	170
Hesperian »	60
Helsingin sairaskodissa	6
Eri parantoloissa	24
Tuberkulootisten miesten kodissa	42
Ylimääräisessä tuberkulosisairaalassa	32
Lastenkodissa »Droppen»	50
Muissa sairaaloissa	3
	Yhteensä 2,290

Lahjoitus-
rahastojen ko-
roilla avus-
tetut.

Erinäisten vaivaishoidolle lahjoitettujen, rahatoimikamarin hoitamien rahastojen korot jakoi vaivaishoitohallitus 120 henkilön kesken, jotka maksunosoituksilla nostivat rahatoimikonttorista heille myönnettyt osuudet.

Nämä korkovarot jaettiin seuraavan laskelman mukaan:

Helmikuussa korkoa:

Aleksandran rahastosta	Smk	200:—
Wilhelm Elgin rahastosta	»	599: 25
Gustaf Hanellin rahastosta	»	302: 51
Hedvig Charlotta Gripenbergin rahastosta	»	651: 60

Toukokuussa korkoa:

Carl Sierckenin rahastosta	Smk	162: 90
Gustava Katharina Brobergin y. m. rahastoista	»	869: —

Lokakuussa korkoa:

Maria Bergmanin rahastosta	»	581: 79
----------------------------------	---	---------

Joulukuussa korkoa:

Adolf Fredrik Sierckin rahastosta	»	443: 75
Elsa Maria Lampan rahastosta	»	779: 45
Lisette Gardbergin rahastosta	»	58: 20
W. J. E. Westzynthiuksen rahastosta	»	1,406: 45
W. Wavulinin rahastosta	»	941: —
Emma Grefbergin rahastosta	»	7,741: 94

Sitä paitsi jaettiin:

W. Wavulinin haudanhoito-apurahastosta	»	180: —
--	---	--------

Yhteensä Smk 14,917: 84

Henkilöitä, jotka vaivaishoitohallitus syystä tai toisesta oli antanut poliisin toimeksi noutaa, oli 1,497. Näistä otettiin työlaitokseen 25. Kuvernööriltä anottiin 157 huolimattoman perheenelättäjän etsimistä kuulutuksella. Poliisilla noudetut henkilöt.

Henkilöitä, joita toimitusjohtaja vaivaishoitohallituksen puolesta poliisin pyynnöstä varotti joutilaisuuden, kerjuun y. m. johdosta, oli 1,398, niistä 423 miestä ja 975 naista. Kuvernöörin käsiteltäväksi suositeltiin 1 nainen.

Seuraava taulu osoittaa elatusvelvollisten korvausvelvollisuudesta johtuvan valvontatyön kehityksen 5-vuotiskautena 1913—1917 sekä muilta kunnilta ja valtiolta samana aikana perittyjen korvausten määrän:

Vuosi.	Kaupungissa asuvia maksuvelvollisia koskevia päätöksiä.	Poliisille annettuja kirjallisia kutsu- ja noutopyyntöjä.	Kaupungissa asuvilta maksuvelvollisilta kertyneet korvaukset. Smk.	Muilta kunnilta kertyneet korvaukset. Smk.	Valtiolta kertyneet korvaukset. Smk.
1913	273	394	8,702: 37	21,867: 45	28,056: 45
1914	603	1,040	14,071: 12	11,468: 53	17,062: 52
1915	646	1,649	29,296: 44	26,416: 64	33,947: 65
1916	857	1,628	44,659: 95	38,106: 32	45,887: 92
1917	853	1,497	42,335: 83	34,856: 59	90,761: 57

Vaivahoidon tulot ja menot. Vaivahoidon 1917 vuoden lasketut ja todelliset tulot ja menot käyvät selville seuraavasta taulusta: ¹⁾.

	Lasketut tulot ja menot.			Todelliset tulot ja menot.	Määrät, joilla tod. tulot ja menot ovat ylittäneet (+) tai alittaneet (-) lasketut määrät.		
	Menosäännön muk. määrärahat.	Lisämäärärahat.					
<i>Tulot.</i>							
Tuloja kunnalliskodista . .	45,000	—	—	58,394	38	+ 13,394	38
» työlaitoksesta	65,000	—	—	60,666	72	— 4,333	28
Korvausta köyhäin elatuksesta	125,000	—	—	214,459	87	+ 89,459	87
Yhteensä Smk	235,000	—	—	333,520	97	+ 98,520	97
<i>Menot.</i>							
Vaivahoitohallitus	131,960	—	8,600	135,586	93	— 4,973	07
Kunnalliskoti ja sen yhteydessä olevat laitokset (yhteiset kustannukset) .	44,460	—	14,086	54,347	93	— 4,198	70
Kunnalliskoti	345,478	90	221,213	557,524	74	— 9,167	53
Työlaitos	138,029	30	34,000	168,651	93	— 3,377	37
Lastenkoti	51,101	10	13,800	63,466	56	— 1,434	54
Elätteelleantokustannukset	280,000	—	10,000	313,999	74	+ 23,999	54
Sairaanhoidokustannukset .	240,000	—	40,000	222,425	33	— 57,574	67
Mielisairaiden hoitokustannukset	300,000	—	30,000	333,380	05	+ 3,380	05
Lääkkeet	22,500	—	8,000	26,858	70	— 3,641	30
Suoranaiset avustukset . .	250,000	—	90,000	339,942	68	— 57	32
Hautauskulut	5,000	—	1,300	5,885	65	— 414	35
Yhteensä Smk	1,808,529	30	471,000	2,222,070	24	— 57,459	06

Kaupungin 1917 vuoden budjetissa oli vaivahoitoa varten määrärahoja Smk 1,857,029: 30, josta määrästä kuitenkin kaupunkilähetys käytti 48,500 markkaa työlaitostensa y. m. voimassapitoon. Siten oli vaivahoitomenoja varten jäljellä Smk 1,808,529: 30. Tämä määrä osoittautui kuitenkin riittämättömäksi kohoamistaan kohoaviin kustannuksiin, minkätähden kaupunginvaltuusto lokakuun 9 päivänä myönsi ²⁾ menosäännön eri määrärahoihin lisäystä kaikkiaan 459,000 markkaa. Järjestysmiehen palkkaamiseksi vaivahoitohallituksen Sör-

¹⁾ Eritellyt tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa V. 2. 1917.
— ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 113 ja 114.

näsin kansliaan myönnettiin ¹⁾ 1,500 markkaa ja eräisiin kahdeksan tunnin työpäivän käytäntöön ottamisesta kunnalliskodissa ja työlaitoksessa johtuneisiin menoihin 10,500 markkaa ¹⁾.

Kalliinajanlisäyksinä virka- ja palvelusmiehille maksettiin Smk 79,519: 14.

Vaivashoitohallituksen It. Heikinkadun varrella sijaitsevan kansliahuoneiston sisustamistöitä varten osoitti ²⁾ kaupunginvaltuusto 1,000 markkaa, jonka määrärahan rakennuskonttori enimmältä osalta käytti.

Varoista, jotka kaupungille maksettaisiin korvauksena sotilasviranomaisten haltuunsa ottamasta kunnalliskodin ja Oulunkylän aseman välisestä raitiotiestä, valtuutettiin ³⁾ vaivashoitohallitus käyttämään Smk 12,285: 56 hevosten ynnä ajokalujen hankkimiseksi sekä ajomiehen palkkaamiseksi kunnalliskotiin. Tästä rahamäärästä käytettiin vuoden varrella Smk 9,437: 58.

Niinkuin edellä olevasta taulusta näkyy, olivat vakinaiset menot vuonna 1917 Smk 2,222,070: 24, määrärahaan, lisämäärärahoja lukuun ottamatta, ollessa ainoastaan Smk 1,808,529: 30. Menot ylittivät siten menosäännön mukaiset määrarahat kaikkiaan Smk:lla 413,540: 94. Niiden menojen suoritukseen, joita varten ei ollut määrärahoja budjetissa, myönnettiin Smk 92,804: 70, josta määrästä vuoden varrella käytettiin Smk 89,956: 72.

Vaivashoidon hallinnosta selkoa tehdessä on myös otettava huomioon muiden kuntain ja yksityishenkilöjen, huolimattomain perheisäin ja muiden yksityisten elatusvelvollisten suorittamat apumaksut sekä korvaukset, jotka valtio on suorittanut maaliskuun 17 p:nä 1879 annetun asetuksen 28 §:n perusteella, samoin kuin tulot kunnalliskodista ja työlaitoksesta, ja oli mainittuja tuloja vuonna 1917 Smk 333,520: 97 vastaavan määrän vuonna 1916 ollessa Smk 220,564: 19.

Kun tässä edellä luetelluista vaivashoitomenoista, kaikkiaan Smk:sta 2,312,026: 96, vähennetään vastamainitut tuloerät, Smk 333,520: 97, huomataan, että kunnan todelliset vaivashoitomenot vuonna 1917 olivat Smk 1,978,505: 99.

Vertailun vuoksi mainitaan kunnan todelliset vaivashoitomenot 5-vuotiskautena 1913—17:

1913	Smk 1,075,752: 54
1914	» 1,102,356: 38
1915	» 1,184,442: 98
1916	» 1,350,589: 91
1917	» 1,978,505: 99

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 115. — ²⁾ S:n siv. 58. — ³⁾ S:n siv. 116.

Seuraava taulu osoittaa eri menoerien välisen erotuksen vuosina 1916 ja 1917.

	Menot.				Lisäannos vuonna 1917 verrattuna 1916 vuoden me- noihin.	
	1917.		1916.			
Vaivahoitohallitus	135,586	93	114,816	32	20,770	61
Kunnalliskoti ja sen yhteydessä olevat laitokset (yhteiset menot)	54,347	93	40,479	30	13,868	63
Kunnalliskoti	557,524	74	268,661	60	288,863	14
Työlaitos	168,651	93	121,861	98	46,789	95
Lastenkoti	63,466	56	35,905	26	27,561	30
Elänteelleantokustannukset	313,999	74	199,921	09	114,078	65
Sairaanhoidokustannukset	222,425	33	209,809	72	12,615	61
Mielisairaiden hoitokustannukset	333,380	05	313,193	20	20,186	85
Lääkkeet	26,858	70	19,990	75	6,867	95
Suoranaiset avustukset	339,942	68	231,726	99	108,215	69
Hautauskulut	5,885	65	4,999	75	885	90
Sekalaista	10,437	58	2,464	36	7,973	22
Kalliinajanlisäykset	79,519	14	7,323	78	72,195	36
Yhteensä Smk	2,312,026	96	1,571,154	10	740,872	86

Lastenhoito.

Vaivahoitohallituksen asiana olevaa lastenhoitoa toimitettiin vuonna 1917 pääasiallisesti samaan tapaan kuin edellisenäkin vuonna.

Lastenhoidon-
tarkastajan toi-
menpiteitä ja
lausuntoja.

Niiden lasten hoidosta, joiden vanhemmat olivat osoittautuneet kykenemättömiksi näitä elättämään, hankki asianomainen osastohallitus lastenhoidontarkastajan lausunnon ja ryhtyi siten annettujen lausuntojen mukaisesti seuraaviin toimenpiteisiin:

Tapauksia.

Suoranaista avustusta vanhemmille kotonaan	1
Annettu elänteelle yksityiseen perheeseen	58
Otettu kunnan lastenkotiin	83
» väliaikaisesti kasvatuslautakunnan poikain vastaanotto- kotiin	5
» väliaikaisesti kaupunkilähetyksen tyttöjen vastaanotto- kotiin	12
» koulukoteihin	7
Sijoitettu muuhun lastenhoitolaitokseen	6
Siirretty kasvatuslautakunnan hoitoon	3
Myönnetty yksityishenkilölle lapsenhoitoapua, kun vanhemmat ovat lyhyemmän aikaa olleet kykenemättömät lapsiaan hoitamaan	135
Ei ole aiheuttanut muuta toimenpidettä	4

Yhteensä 314

Myöskin vuonna 1917 täytyi vaivahoitohallituksen niitä kouluikäisiä lapsia varten, jotka sen oli pakko ottaa huostaansa lukukauden varrella, pitää voimassa syksyllä 1916 Perämiehenkadun taloon n:o 12 perustettua koulukotia. Siellä hoidettiin vuoden varrella seuraavat määrät poikia:

Jäljellä vuodelta 1916 ..... 15 Eronnut vuoden varrella 23
Lisäksi tullut ..... 19 Jäljellä vuoteen 1918 11

Lastenrekisterissä, joka järjestettiin vuonna 1912 ja joka käsittää kaikki vaivahoitohallituksen huostaansa ottamat lapset, oli vuoden alussa 2,048 henkilöselvitystä. Vuoden varrella tuli lisää 244 uutta selvitystä, joten niitä vuoden lopussa oli 2,292.

Lähetettyjen kirjeitten lukumäärä oli 300.

Elätteelle annettuihin nähden vuonna 1917 tapahtuneet muutokset käyvät selville seuraavasta taulusta: Kansliatyö.
Elätteenhoito.

	Elätteelle annettu					
	kaupunkiin.		maaseudulle.		yhteensä.	
	Yli 15 v.	Alle 15 v.	Yli 15 v.	Alle 15 v.	Yli 15 v.	Alle 15 v.
Vuodelta 1916 jäljellä olevia	6	188	82	572	88	760
Vuoden varrella elätteelle annettuja	—	68	6	106	6	174
Yhteensä	6	256	88	678	94	934
Näistä siirrettiin toiselle elätteenhoitoalueelle	1	13	1	12	2	25
vanhemmat tai omaiset ottivat hoitoonsa	—	9	2	15	2	24
toinen kunta otti hoitoonsa	—	—	—	—	—	—
kasvatustalokunta otti hoitoonsa	—	2	—	4	—	6
poistui työkykyisiksi tulleina	—	20	4	50	4	70
otettiin kunnalliskotiin, kunnan lastenkotiin tai muuhun laitokseen	—	6	3	8	3	14
kuoli	1	—	6	6	7	6
Yhteensä vuoden varrella poist.	2	50	16	95	18	145
Vuoteen 1918 oli jäljellä	4	206	72	583	76	789

Maaseudulle elätteelle annettujen jakautuminen niiden eri paikkakuntain kesken, missä vaivahoitohallituksella on paikallisasiamiehiä, näkyy seuraavasta taulusta:

Elätteelleantoalue.	Jäljellä v:ltä 1916.		Vuonna 1917 lisäksi tulleita.		Vuonna 1917 poistettuja.		Jäljellä v:een 1918.	
	Yli 15 v.	Alle 15 v.	Yli 15 v.	Alle 15 v.	Yli 15 v.	Alle 15 v.	Yli 15 v.	Alle 15 v.
Espeen pit. . .	3	72	—	5	—	12	3	65
Kirkkonummen » . .	4	62	—	7	1	5	3	64
Siuntion » . .	6	55	—	1	1	6	5	50
Vihdin » . .	5	60	—	4	1	5	4	59
Helsingin » . .	4	78	—	16	1	25	3	69
Tuusulan » . .	1	59	—	4	1	12	—	51
Sipoon » . .	2	40	—	2	1	5	1	37
Janakkalan » . .	—	18	—	—	—	5	—	13
Nurmijärven » . .	—	—	2	33	1	2	1	31
Muut kunnat ¹⁾	57	128	4	34	9	18	52	144
Yhteensä	82	572	6	106	16	95	72	583

Paikallisasiamiehinä edellä mainituilla elätteelleantoalueilla toimivat:

Kirkkonummella	rouva Hildur Sundqvist,
Espoossa	rouva Anna Charpentier,
Siuntiossa	neiti Victoria Boxström,
Vihdissä	neiti Frieda Gräsbäck,
Helsingin pitäjässä	rouva Maria Ekholm,
Tuusulassa	neiti Matilda Winqvist,
Sipoossa	sairaanhoitajatar Agnes Lindén,
Janakkalassa	rouva Zaida Einola,
Nurmijärvellä	neiti Matilda Kielomaa.

Kohoamistaan kohonneiden elantokustannusten johdosta täytyi vaivaishoitohallituksen lokakuun 1 päivästä korottaa kaupunkiin elätteelle annettujen lasten korvaus 45 markkaan kuukaudessa sekä marraskuun 1 päivästä maaseudulle elätteelle annettujen samaan määrään.

Elätteelle annettujen hoitoa valvottiin samalla tavalla ja likimain samanlaisella tuloksella kuin vuonna 1916. Edellisessä vuosikertomuksessa mainittu vaikeus hankkia lapsille jalkineita aiheutti vaivaishoitohallituksen kullekin lapselle myöntämään kaksi kenkäparia vuodessa. Lasten käytös kodeissa ja kouluissa samoin kuin heidän edistyksensäkin oli yleensä tyydyttävä; kuusi poikaa kuitenkin osoittamansa paha-tapaisuuden johdosta annettiin kasvatuslautakunnan hoitoon. Lasten terveydentilakin oli yleensä hyvä.

¹⁾ Näillä tarkoitetaan kuntia, joihin ei ole asetettu erityisiä asiamiehiä, vaan joissa silmälläpitoa toimittaa asianomainen vaivaishoitoviranomainen.

Kaupunkiin elätteelle annettujen lasten valvontaa toimitti neiti Ida Sulin samalla tavalla ja samalla tuloksella kuin vuonna 1916.

Kaupunkiin elätteelle annetut lapset kävivät seuraavissa kouluissa:

	Suomea puhuvia.		Ruotsia puhuvia.		Yhteensä.
	Poikia.	Tyttöjä.	Poikia.	Tyttöjä.	
Lastentarhassa	11	3	2	6	1) 23
Kansakoulussa	23	26	17	20	86
Oppikoulussa	—	3	1	2	6
Ammattikoulussa	—	2	—	1	3
Yhteensä	34	34	20	29	1) 118

Oulunkylän kartanossa edelleen sijaitsevan lastenkodin hallinnossa, hoidossa ja tarkastamisessa ei ole kertomusvuoden kuluessa muutoksia tapahtunut. Lastenkodin palkatun henkilökunnan keskuudessa ei myöskään ole tapahtunut mainittavia muutoksia.

Oulunkylän
lastenkoti.

Vuoden varrella oli lastenkotiin otettuna ja poistui sieltä seuraava määrä lapsia:

	Pikku- lasten osasto.	Yleinen osasto.	Yhteensä lapsia.
Vuodelta 1916 jäljellä olevia	19	30	49
Vuoden varrella lisäksi tulleita	87	82	169
Yhteensä	106	112	218
Näistä ottivat vanhemmat tai omaiset hoitoonsa	31	41	72
» » muut kunnat »	3	2	5
» » annettiin elätteelle	12	23	35
» » otettiin lastenhoitolaitokseen	—	10	10
» » » sairaalaan	20	13	33
» » kuoli	3	—	3
Yhteensä poistuneita	69	89	158
Jäljellä vuoteen 1918	37	23	60

Kaiken vuotta oli tila lastenkodissa erittäin tyyten käytetty, niin että toisinaan, vaikka ainoastaan lyhyenlaisina aikoina, vallitsi liika-sijoitustakin. Tämä johtui osin vuosi vuodelta lisääntyneestä vaivais-hoidon huostaan otettavain lasten lukumäärän lisääntymisestä, osin taas olevien olojen aikaansaamasta yksityishenkilöjen haluttomuudesta ottaa vieraita lapsia huostaansa ja hoitoonsa.

Tilanpuute kuitenkin jonkin verran väheni sen johdosta, että ison päärakennuksen ullakko, jossa ei ollut voinut asua kylmänä vuoden-

1) Näihin on luettu 1 venettä puhuva tyttö.

aikana, vuoden varrella pantiin siihen kuntoon, että sitä voi käyttää päivähuoneena vuoden umpeen. Lisätilaa saatiin silläkin tavoin, että yöhoitajattarille laitettiin makuuhuone pientenlasten osaston ullakolle.

Riittävän tilavan ja muutoin ajanmukaisen uuden lastenkodin tarpeellisuus, joka on jo vuosikausia ollut tuntuva ja josta erinäisissä vuosikertomuksissa on seikkaperäisesti huomautettu, oli vuonna 1917 entistään pakottavampi. Tämän tarpeen tyydyttämiseksi suoritettujen valmistelutyöt ovat edistyneet niin pitkälle, että kaupungin rakennuskonttorissa valmistetut uuden lastenkodin piirustukset on annettu vaivahoitohallituksen hanketta valmistamaan asettamalle valiokunnalle, mutta erinäisistä syistä asia edelleen odottaa ratkaisuaan.

Lastenkodin
terveydelliset
olot.

Terveydentila lastenkodissa oli vuoden varrella tyydyttävä. Tarkeempaa selontekoa terveydenhoidosta kodissa ei sikäläinen lääkäri sairauden tähden ole voinut antaa.

Tohtorinrouva
Grefbergin
rahasto.

Tohtorinrouva Emma Grefbergin rahaston sekä synnystä että tarkoituksesta on aikaisemmin tehty selkoa. Vuoden alussa oli rahastossa korkovaroja Smk 8,268: 23, joista varoista 7,100 markkaa jaettiin seuraavalle lapsimäärälle stipendeinä tai opintoavustuksina opetuksen saamiseksi alempana mainituissa kouluissa ja ammateissa:

	M.	N.		M.	N.
Ammattikoulussa	2	5	Överbyn maaseutuammatti-	2	—
Liikeapulaisten iltakou-			koulussa		
lussa	—	3	Pikkukoulunopettajatarse-		
Alkeiskoulussa	1	3	minaarissa	—	1
Kansakoulun jatkoluokilla	—	1	Latojanopissa	1	—
Diakonissalaitoksen ammat-					
tikoulussa Karjalohjalla	—	2			
				Yhteensä	6 15

Avustusten ja stipendien määrät vaihtelivat 70 ja 800 markan välillä.

Avunetsijöitä
koskevat tie-
dustelut rekis-
teritoimistosta.

Yksityishenkilöt ja armeliaisuusyhdistykset tekivät avunetsijöitä koskevia tiedusteluja vuoden varrella seuraavat määrät:

Yksityishenkilöt (niistä 9 i. p.)	125
Kaupunkilähetys	43
Kasvatuslautakunta	20
Hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistys	161
Kansanlastentarhat	18
Lastenhoidon edistämisyhdistys	3
Kenraalikuvernöörinkanslia	245
Ruotsinkieliset kansakoulut	992
Köyhäin lasten työkodit	38
Suomenkielisten kansakoulujen kesäsiirtolat	563

Yhteensä 2,208

Seuraavan määrän ilmoituksia puutteenalaisille henkilöille annettusta avusta tekivät:

Ilmoituksia puutteenalaisille annettusta avusta.

Kaupunkilähetys	1,826
Lastenhoidon edistämisyhdistys	56
Maitopisara-yhdistys	95
Kansanlastentarhat	111
Konvalescenthem-Toipumakoti yhdistys	88
Suomenkielisten kansakoulujen kesäsiirtolat	221
Ruotsinkielisten » »	235
Pippingsköldin turvakoti	26
Köyhäin lasten työkodit	130
Suomenkieliset kansakoulut	9,009
Ruotsinkieliset »	1,761
Kansanravintohallituksen kalliinajanaavustuskomitea	1,397
Rouvasväenyhdistys	405

Yhteensä 15,360

Seuraavan määrän ilmoituksia lakanneista jatkuvista avustuksista ovat tehneet:

Ilmoituksia lakkautetuista avustuksista.

Lastenhoidon edistämisyhdistys	10
Maitopisara-yhdistys	17
Konvalescenthem-Toipumakoti yhdistys	96
Pippingsköldin turvakoti	34

Yhteensä 157

Rekisteröityjen korttien luku, joka vuoden alussa oli 12,048, lisääntyi vuoden varrella 1,887:llä ja oli vuoden lopussa 13,935. Henkilöselvitysten luku lisääntyi 2,039:llä ja oli vuoden lopussa 11,210. Lisäksi tulleista selvityksistä koski 1,583 vaivashoidolta ja 456 ainoastaan armeliaisuusyhdistyksiltä avustusta saaneita henkilöitä.

Rekisteri.

Rekisteritoimistolle ilmoitetuista kerjäävistä henkilöistä oli 36 ilmoittanut väärän osoitteen. Kerjuusta varotusta saamaan ilmoitettiin toimitusjohtajalle 12 henkilöä. Näistä oli kahdeksalla kotipaikkaoikeus toisessa kunnassa. Yhdistyksille tehtiin 138 ilmoitusta henkilöistä, joilla ei ollut kaupungissa kotipaikkaoikeutta, ja 58 ilmoitusta henkilöistä, jotka eivät olleet avustuksen tarpeessa.

Kerjuu.

Kunnalliskodissa ja työlaitoksessa oli vuonna 1917 yhteensä 1,131 henkilöä (1,007 vuonna 1916), niistä kunnalliskodissa ja sen eri osastoilla 941 (861 vuonna 1916).

Kunnalliskoti ja työlaitos.

Kunnalliskodissa ja sen eri osastoilla oli:

Miehiä	254
Naisia	541
Lapsia	146
	Yhteensä 941

Ikänsä mukaan ryhmittäivät nämä seuraavasti:

	Kunnallis- koti.	Työlaitos.
Alle 10 vuoden	146	—
10—20 vuotiaita	11	24
20—30 »	119	36
30—40 »	90	23
40—50 »	65	40
50—60 »	84	35
60—70 »	149	26
70—80 »	201	6
80—90 »	66	—
Yli 90 vuoden	10	—
	Yhteensä 941	190

Näistä oli syntyneitä:

Helsingissä	247	60
Muilla paikkakunnilla	694	130
	Yhteensä 941	190

Kaikkiaan 1,131 hoidokista kuoli kertomusvuoden varrella 99 (68 vuonna 1916), nimittäin:

Miehiä	41
Naisia	52
Lapsia	6
	Yhteensä 99

Hoidokkien luku eri kuukausina oli:

	Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keski- määrä.
Tammikuussa	630	604	619.1
Helmikuussa	639	625	635.0
Maalikuussa	657	627	642.0
Huhtikuussa	651	621	635.1
Toukokuussa	617	569	594.6
Kesäkuussa	578	562	568.1

Heinäkuussa	581	557	565.4
Elokuussa	598	578	586.9
Syyskuussa	637	603	619.7
Lokakuussa	658	629	645.3
Marraskuussa	701	659	679.1
Joulukuussa	717	696	704.7

Vuotuinen keskimäärä oli 624.57.

Mielenvikaisia oli laitoksessa 12 (11 vuonna 1916), nimittäin 6 miestä ja 6 naista.

3 miestä ja 14 naista lähetettiin kotiseudulleen tahi ottivat kunnain asiamiehet heidät huostaansa.

Laitokseen kirjoitettujen luku oli vuoden alussa 605 ja vuoden lopussa 741.

Kykynsä mukaan ovat kunnalliskodin hoidokit tehneet työtä, niin että vuoden varrella tehdyt vaatteet ja suurin osa kalustoa ovat heidän valmistamansa ja kunnossa pitämänsä. Erittäin on koetettu hankkia hoidokeille työtä antamalla heidän kehrätä ja kutoa laitokselle, mikäli työaineita on riittänyt.

Paitsi kaikkia vuosittain uusiutuvia puutarha-, maanviljelys-, talous- y. m. töitä on kunnalliskoti samoin kuin edellisenäkin vuonna toimittanut Kivelän, Humaliston ja Hesperian sairaalain vaatteidenpesun, jota paitsi vaatteidenpesua on suoritettu henkilökunnalle ja sen perheille sekä erälle yksityisille laitoksillekin, niinkuin ukkokodille y. m. Laskelmain mukaan tuotti pesulaitoksessa toimitettu vaatteidenpesu kaupungille tuloja Smk 49,350: 73, lukien 35 pennin mukaan kilolta huhtikuun 1 päivään ja sitten 50 penniä kilolta marraskuun 1 päivään, jolloin kaupungin omaisen laitosten suoritettava hinta pestyltä ja mankeiloidulta vaatekilolta korotettiin 80 penniin.

Maanviljelystä ja puutarhanhoitoa toimitettiin samaan tapaan kuin edellisenäkin vuonna. Kaiken kesää vallinneen poudan johdosta ei sato kuitenkaan tullut niin hyvä kuin oli odotettu. Näin oli varsinkin heinäsadon laita. Bruttotuloa laskettiin olleen Smk 51,416: 75 korjatuista 45,000 perunakilosta, 6,000 lanttukilosta, 6,020 porkkanakilosta, 469 punajuurikilosta, 5,000 keräkaalikilosta, 15,000 heinäkilosta ja 2,500 vikkerikilosta. Kokonaistulo kunnalliskodista oli tili-kirjain mukaan Smk 58,349: 38 (Smk 41,504: 05 vuonna 1916).

Vaivahoitohallituksen maaliskuun 1 päivänä 1915 vahvistamia määräyksiä kunnalliskodin ja siihen yhdistettyjen laitosten hoidokeille annettavista uutteruusrahoista noudatettiin vuonna 1917 huhtikuun loppuun, minkä jälkeen koko määrä maksettiin hoidokeille, syystä että useimmat jo sen jälkeisenä päivänä kuin rahat oli pantu säästöön, halusivat saada ne käytettäväkseen.

Maanviljelys
ja puutarhan-
hoito.

Vuoden alussa oli säästökassatilejä 349 ja vuoden alussa avattiin 126 sekä vuoden varrella päätettiin 320 tiliä, joten vuodenvaihteessa oli jäljellä 155 tiliä.

Säästökassatilillä pankissa oli joulukuun 31 päivänä ... Smk	547: 60
Kassassa	» 467: 45
	<u>Yhteensä Smk 1,015: 05</u>

Kertomusvuonna oli samoin kuin edellisenäkin vuonna kunnalliskodissa kaksi terveydenhoitolautakunnan valvonnan alaista väliaikaista sairaosastoa entisin ehdoin.

Kustannuksia kunkin henkilön ruuasta kunnalliskodissa ja työlaitoksessa oli keskimäärin Smk 1: 18 (0: 69.8 vuonna 1916) ja lastenkodeissa keskimäärin Smk 1: 07 päivässä.

Kunnalliskodin ja siihen yhdistettyjen laitosten menot olivat vuonna 1917 Smk 843,991: 16 ¹⁾ (Smk 466,915: 39 vuonna 1916).

Vuonna 1917 oli hoidokkien elatuspäiviä yhteensä 250,523 edellisen vuoden 224,760 sijasta, nimittäin:

	1917.	1916.
Kunnalliskodissa	202,268	180,662
Työlaitoksessa	25,689	22,909
Lastenkodeissa	22,566	21,189
	<u>Yhteensä 250,523</u>	<u>224,760</u>

Toimihenkilöiden ja palvelijain elatuspäiviä oli kaikkiaan 30,384 nimittäin:

	Toimi- henkilöt.	Palveli- jat.	Yhteensä.
Kunnalliskodissa	5,141	16,128	21,269
Työlaitoksessa	—	3,275	3,275
Lastenkodeissa	730	5,110	5,840
	<u>Yhteensä 5,871</u>	<u>24,513</u>	<u>30,384</u>

Keskimääräinen kustannus (hoidokkien) elatuspäivää kohti oli:

	1917.	1916.
Kunnalliskodissa ja työlaitoksessa ... Smk	3: 42	2: 11
Lastenkodeissa	» 2: 82	1: 69
Koko laitoksessa	» 3: 37	2: 07

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 296.

Vaivashoidon oli kertomusvuonna toimittava vaikeissa ja levottomissa oloissa. Maaliskuussa alkaneesta Venäjän vallankumouksesta lähtien oli mieliala eräissä yhteiskuntapiireissä sangen levoton, ja sekä kanslioissa että varsinkin kunnalliskodissa häiriytyi rauha useasti. Sosialistilehtien kiihoitustyön johdosta tehtiin kantelu toisensa jälkeen osin palveluskunnan ja osin eräiden hoidokkien taholta. Vihdoin ottivat eräät työväenjärjestöt itselleen puhevallan asiassa ja kantelut kehittyivät lukuisiksi »vaatimuksiksi» eräiden toimihenkilöjen erottamisesta, ruuan parantamisesta y. m. Ellei ota lukuun, että emäntä apulaisineen todetun laiminlyönnin johdosta virassa erotettiin, eivät »vaatimukset» aiheuttaneet mainittavampia muutoksia. Kiihkeällä kiihoituksella sai muuan hoidokki aikaan muutaman päivän työnseisauksen työlaitoksessa. Marraskuun suurlakon aikana tehtiin »punakaartin» toimeenpanemain ase-etsintäin yhteydessä eräitä väkivaltaisuuksia kunnalliskodissa.

Kunnalliskodin ja työlaitoksen lääkärinvirkaa hoiti joulukuun 6 päivään asti lääketieteellisensiaatti Hj. M. Stenbäck sekä mainitusta päivästä lähtien, tohtori Stenbäckin sairastumisen johdosta, vuoden loppuun lääketieteenkandidaatti E. A. Voutilainen. Lääkärillä oli keskiviikkoisin ja lauantaisin vastaanotto laitoksen poliklinikassa, jota paitsi hän vaikeampain taudintapausten sattuessa kävi tarpeen mukaan osastoilla. Neuvotteluja oli noin 1,600.

Terveydelliset
olot kunnallis-
kodissa ja työ-
laitoksessa.

Kulkutaudeista esiintyi kurkkumätää ja tulirokkoa, mutta ainoastaan satunnaisina tapauksina.

Sairasosastoilla on käyty 5—6 kertaa viikossa. Potilaiden vaihtuminen käy selville seuraavista numeroista:

Jäljellä vuodelta 1916	93
Vastaanotettuja vuoden varrella	219
	<u>Yhteensä 312</u>

Poistettuja vuoden varrella	207
Jäljellä vuoteen 1918	105
	<u>Yhteensä 312</u>

Vuoden varrella poistetuista siirtyi 26 vapaaseen elämään, 12 siirrettiin työlaitokseen, 64 kunnalliskotiin, 11 Kivelän sairaalaan, 6 Marian sairaalaan, 1 lapsenpäästölaitokseen, 1 silmäklinikkaan, 1 kulkutautisairaalaan ja 85 kuoli.

Kuolemansyyt olivat seuraavat:

Vanhuudenheikkous	27	Munuaistauti	2
Sydänvika	11	Ruusu	3
Verenvuoto aivoissa	17	Aivokalvotulehdus	1
Kalkkeutuminen	5	Tuberkulosi	1
Keuhkotulehdus	7	Sokeritauti	1
Syöpä	8	Suolitaudit	2

Ikänsä mukaan ryhmittyvät potilaat seuraavasti:

20—30-vuotiaita	16	60—70-vuotiaita	76
30—40 »	17	70—80 »	83
40—50 »	27	yli 80 »	41
50—60 »	52		
			<u>Yhteensä 312</u>

Sairaanhoitopäiviä oli eri kuukausina seuraava määrä:

Tammikuussa	2,936	Heinäkuussa	2,926
Helmikuussa	2,836	Elokuussa	2,973
Maaliskuussa	3,135	Syyskuussa	3,035
Huhtikuussa	3,057	Lokakuussa	3,130
Toukokuussa	2,959	Marraskuussa	3,116
Kesäkuussa	2,654	Joulukuussa	3,208
			<u>Yhteensä 35,965</u>

Taulu 1. Helsingin kaupungin työlaitoksen toiminta v. 1917.

	Tulot hoidokkien päivätoista, tarveaineet lukuun otettuina, Smk.					Tehtyjä päivätoita.	Päivätyön keski-arvo, Smk.
	Vieraita toita.	Työlaitok- selle tehtyjä toita.	Kunnallis- kodille teh- tyjä toita.	Lastenkodille tehtyjä toita.	Yhteensä.		
Sepänpaja	323 30	672 55	5,248 70	181 —	6,425 55	1,075	5 98
Suutarintyöpaja . . .	28,663 15	6,583 40	6,819 26	1,489 —	43,554 81	2,477	17 58
Räätälin- » . . .	402 10	1,191 35	922 40	22 40	2,538 25	1,854	1 37
Puusepän- » . . .	3,785 42	1,600 99	5,331 14	388 46	11,106 01	1,749	6 35
Maalarin- » . . .	785 55	1,993 85	4,427 40	148 50	7,355 30	1,336	5 51
Kirjansidontatyöt . .	416 30	20 75	497 90	— —	934 95	424	2 21
Sekalaiset työt . . .	34 90	4,107 25	7,033 37	668 50	11,844 02	10,943	1 08
Yhteensä	34,410 72	16,170 14	30,280 17	2,897 86	83,758 89	19,858	4 22

Taulu 2. Työaineiden käyttö Helsingin kaupungin työlaitoksen työpajoissa vuonna 1917.

	Säästö vuodelta 1916.	Vuoden varrella ostettu.	Yhteensä.	Vuoden varrella käytetty.	Säästö vuoteen 1918.
	Smk.	Smk.	Smk.	Smk.	Smk.
Sepänpaja	3,677 71	5,307 01	8,984 72	5,870 71	3,114 01
Suutarintyöpaja	16,156 38	32,064 76	48,221 14	40,574 04	7,647 10
Räätälin- »	31 04	296 34	327 38	154 66	172 72
Puusepän- »	12,692 45	16,277 32	28,969 77	9,531 46	19,438 31
Maalarin- »	2,704 29	6,436 93	9,141 22	6,620 38	2,520 84
Kirjansidontatyöt	218 97	367 —	585 97	416 21	169 76
Sekalaiset työt	65 99	25 —	90 99	28 97	62 02
Yhteensä Smk	35,546 83	60,774 36	96,321 19	63,196 43	33,124 76
Valmiita tuotteita varastossa	7,118 50	17,418 —	24,536 50	6,548 30	17,988 20
Kokonaistulos Smk	42,665 33	78,192 36	120,857 69	69,744 73	51,112 96

Taulu 3. Katsaus vaivaishoitohallituk-

	Henkilöitä, jotka on lähe-																				
	Kunnalliskotiin ja työlaitokseen.					Kaupungin sairaaloihin.										Yleiseen					
	Kunnallis- (ynnä las- ten-) kotiin.		Työlaitokseen.	Yhteensä.	Kasvatustalokunnan vastanohjokoihin.	Vaivashoidon koulu-koihin.	Kaupunkilähet. vastaan- otokoihin.	Marian sairaa- laan.		Kunnall. lasten- sairalaan.	Humaliston sairalaan.	Hesperian sairalaan.	Kivellän sairaa- laan.		Nickbyn mielisairalaan.	Kunnalliskodin sai- raanhoido-os.	Yhteensä.	Sisätauten osastolle.	Kirurgiselle osastolle.	Naisautien osastolle.	
	Miehiä.	Naisia.						Lapsia.	Sisätauten os.				Kirurgiselle os.	Mielen- vikaisten hoito-osastolle.							Yleisosastolle.
Pääkanslia.																					
Tammikuu.	4	5	2	4	15	—	—	—	50	3	2	5	2	32	2	21	2	119	1	1	2
Helmikuu	3	8	12	1	24	—	—	—	53	8	2	6	2	21	1	6	—	99	1	1	—
Maaliskuu	2	4	4	1	11	—	—	—	45	7	1	2	3	25	7	11	—	101	3	1	1
Huhtikuu	5	2	1	2	10	—	—	—	41	3	2	7	1	11	1	4	—	70	1	—	2
Toukokuu	2	5	9	—	16	—	1	—	41	11	3	—	—	20	2	8	—	85	—	3	1
Kesäkuu	1	4	10	3	18	—	—	—	49	2	4	8	—	30	2	—	—	95	1	2	3
Heinäkuu	3	10	5	5	23	—	—	—	37	9	3	4	—	25	3	12	—	88	—	—	5
Elokuu	1	10	4	6	21	—	—	—	43	7	3	6	1	21	5	9	—	95	2	1	2
Syyskuu	9	5	4	2	20	1	—	—	34	1	—	8	1	20	2	2	—	68	—	—	1
Lokakuu	2	9	12	7	30	1	2	—	29	8	8	3	8	26	6	2	—	90	—	1	—
Marraskuu	3	10	14	5	32	1	6	—	37	7	2	8	1	20	3	4	—	82	—	1	—
Joulukuu	6	7	5	6	24	—	4	—	42	11	4	7	1	24	2	8	—	99	2	2	1
Yhteensä	41	79	82	42	244	3	13	—	496	77	34	64	20	275	36	87	2	1,091	11	13	18
Haarakanslia.																					
Tammikuu.	4	14	13	7	38	1	—	1	24	7	4	3	1	20	25	11	—	95	—	—	—
Helmikuu	9	13	14	7	43	—	—	—	21	2	5	1	1	19	13	10	—	72	—	3	—
Maaliskuu	9	16	18	6	49	1	1	2	27	6	7	4	—	28	22	9	—	103	—	2	2
Huhtikuu	2	10	15	2	29	—	1	—	30	5	6	7	1	30	28	4	—	111	—	3	2
Toukokuu	—	10	9	7	26	—	—	—	28	4	2	7	—	22	18	6	—	87	—	1	—
Kesäkuu	2	7	10	5	24	1	1	—	28	2	4	6	—	16	17	7	—	80	1	—	1
Heinäkuu	1	6	9	5	21	1	—	—	27	3	—	5	—	15	7	11	—	68	—	5	—
Elokuu	4	5	5	4	18	2	2	—	35	1	—	10	—	22	26	6	—	100	—	1	—
Syyskuu	5	6	11	16	38	—	—	—	27	—	2	5	—	10	14	4	1	63	—	3	3
Lokakuu	4	15	9	7	35	—	2	2	23	1	3	6	10	19	17	7	—	86	—	3	1
Marraskuu	13	13	15	10	51	—	1	—	32	2	1	4	2	9	14	3	1	68	—	1	2
Joulukuu	5	7	9	2	23	1	2	—	43	4	3	6	—	34	8	11	—	109	—	4	—
Yhteensä	58	122	137	78	395	7	10	5	345	37	37	64	15	244	209	89	2	1,042	1	26	11

sen kansliain työhön vuonna 1917.

t e t t y	sairaalaan.										Yksit.-sai- raaloihin.		Kaiken kalkiaan.												
	Lapsenpäästölaitokseen.	Dermatologiselle osast.	Korvatauten osastolle.	Silmätauten osastolle.	Lastenosastolle.	Yhteensä.	Diakonissalaitokseen.	Prof. Engströmin sairaalaan.	Yhteensä.	Keskikolautiparantolaan.	Lääkkeitä.	Sairasparaselejä.		Maksutonta lääkitänpäpää.	Hautauksia.	Oikeusapua varten.	Varattomuuden todistuksia.						Evättyjä hakemuksia.	Muita asioita.	
Parantolaan pääsemiseksi.													Ejäkettä varten.				Passia varten.	Verojen maksuun.	Ruokailippuja.	Koulunkäyntiä varten.	Yömajailippuja.	Evättyjä hakemuksia.			Muita asioita.
2	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	129	—	14	14	17	159	7	7	4	3	—	2	11	1,886	2,394
1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	99	1	13	10	21	57	9	1	1	1	1	—	5	1,940	2,285
1	—	—	—	—	2	8	—	—	—	—	132	—	17	13	22	37	13	8	14	11	3	3	8	1,679	2,080
2	2	—	—	—	2	11	—	—	—	—	131	1	12	12	21	43	5	—	6	2	—	1	7	1,465	1,797
1	—	—	—	—	1	6	1	—	1	—	134	—	14	14	20	41	8	9	5	4	1	4	7	1,734	2,104
1	—	—	—	—	2	10	—	—	—	—	102	—	11	10	19	20	7	5	2	2	—	—	3	1,535	1,839
2	2	—	—	—	1	11	—	—	—	—	108	—	7	8	14	2	2	—	—	—	—	—	1	1,446	1,710
1	—	—	—	—	1	7	1	—	1	—	107	1	5	5	16	3	4	—	—	—	—	—	6	1,347	1,618
2	2	—	—	—	—	5	—	—	—	—	102	—	6	12	22	29	2	2	—	12	—	—	4	2,089	2,374
—	—	—	—	—	1	2	1	—	1	—	114	—	5	8	22	72	2	4	3	15	—	—	5	1,690	2,066
—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	94	—	8	10	13	13	—	—	2	9	—	—	6	1,691	1,970
1	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	96	—	3	12	17	16	2	6	1	4	1	—	—	2,197	2,488
14	6	—	7	10	79	3	—	3	—	—	1,348	3	115	128	224	492	61	42	38	63	6	10	63	20,699	24,725
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	257	3	24	6	15	177	—	1	—	2	—	—	27	2,226	2,874
—	—	—	—	—	1	4	—	—	1	—	262	5	21	10	8	39	—	—	2	—	—	—	42	1,888	2,397
—	—	1	—	—	6	—	—	—	1	—	292	2	10	7	13	11	1	3	2	—	—	—	23	2,170	2,697
—	—	—	—	—	6	—	—	—	2	—	263	4	19	6	12	23	—	1	1	—	—	—	25	1,953	2,456
—	—	—	—	—	1	2	—	—	5	—	237	3	19	6	14	22	3	5	2	—	—	—	10	1,834	2,275
—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	176	—	20	4	9	6	6	3	3	—	—	—	13	1,485	1,834
—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	161	1	8	3	11	—	1	1	—	—	—	—	21	1,262	1,564
—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	209	1	20	2	15	—	—	2	—	—	—	—	11	1,937	2,321
—	—	—	—	—	7	—	—	—	1	—	203	—	16	8	10	25	—	1	3	2	—	—	11	2,038	2,426
—	—	—	—	—	5	—	—	—	1	—	199	6	15	7	7	45	—	2	—	2	—	—	15	2,239	2,668
—	—	1	—	—	5	—	—	—	4	—	178	2	18	3	8	11	2	—	2	—	—	—	44	2,484	2,881
—	—	—	—	—	4	—	—	—	1	—	195	3	15	8	11	7	—	—	3	—	—	—	36	2,548	2,966
—	2	—	7	2	49	—	—	—	17	—	2,632	30	205	70	133	366	13	19	18	6	—	—	278	24,064	29,359

Taulu 4. Helsingin kaupungin kunnalliskodin ja siihen tuotteet

	Grahami- jauhoja.	Suolaa.	Sokeria.	Siirappia.	Kahvia.	Munua.	Perunoita.	Hiivaleipää.	Hapanta leipää.	Ruisjauhoja.	Puuroksia.	Herneitä.	Maitoa.
	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kpl.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	litr.
A. Kunnalliskoti ja työlaitos.													
Säästö vuodelta 1916	4,155	8,000	437	—	39.5	52	25,661	—	—	8,220	2,259	1,992	—
Hankittu vuonna 1917	—	1,000	1,831	1,534	409.2	1,185	201,614	—	—	51,545	1,435	3,660	176,302.5
Yhteensä	4,155	9,000	2,268	1,534	448.7	1,237	227,275	—	—	59,765	3,694	5,652	176,302.5
Ruokalassa käy- tetty	4,155	7,800	1,946	689	427.2	1,237	219,955	—	—	54,955	3,426	3,452	176,302.5
Säästö vuoteen 1918	—	1,200	322	845	21.5	—	7,320	—	—	4,810	268	2,200	—
Yhteensä	4,155	9,000	2,268	1,534	448.7	1,237	227,275	—	—	59,765	3,694	5,652	176,302.5
B. Lastenkoti.													
Säästö vuodelta 1916	—	—	75	—	—	—	100	—	—	130	—	15	—
Hankittu vuonna 1917	—	—	615	—	22.5	—	12,189	1,550	2,300	462	—	150	22,169
Yhteensä	—	—	690	—	22.5	—	12,289	1,550	2,300	592	—	165	22,169
Ruokalassa käy- tetty	—	—	630	—	22.5	—	12,289	1,550	2,300	566	—	150	22,169
Säästö vuoteen 1918	—	—	60	—	—	—	—	—	—	26	—	15	—
Yhteensä	—	—	690	—	22.5	—	12,289	1,550	2,300	592	—	165	22,169

Muisti! Vuonna 1917 jaettiin kunnalliskodissa ja työlaitoksessa kaikkiaan
kunnalliskodissa hoidokeille 202,268
työlaitoksessa » 25,689
virkailijoille 24,544
252,501

Täyden päiväannoksen kustannus oli
sekä lasten-

yhdistettyjen laitosten ruokalaan toimitetut ja ostetut
vuonna 1917.

Vehnä- jauhoja.	Lihaa.	Suurimoja.						Sikoja.	Silavaa.	Silakoita.	Voita.	Lanttuja.	Porkkanonia.	Maltaita.	Smk.	
		Vehnä- Manna-	Riisi-	Ohra-	Kaura-	Grahami-	kg.									
4,772	655	528	124	108	—	327	85	82	279	1,000	25	6,400	320	430	46,502	69
16,440	13,024	—	3,200	5,698.5	5,740	6,044	—	181	7,553	10,418	1,343.5	37,783	6,359.5	4,711	403,959	51
21,212	13,679	528	3,324	5,806.5	5,740	6,371	85	263	7,832	11,418	1,368.5	44,183	6,679.5	5,141	450,462	20
21,212	13,277	528	2,764	2,908.5	4,490	5,521	85	70	7,762	9,738	1,261.5	44,183	6,679.5	4,764	417,434	13
—	402	—	560	2,898	1,250	850	—	193	70	1,680	107	—	—	577	33,028	07
21,212	13,679	528	3,324	5,806.5	5,740	6,371	85	263	7,832	11,418	1,368.5	44,183	6,679.5	5,141	450,462	20
179	—	—	50	73	—	27	—	3	41	10	25	—	—	—	1,173	12
242	602	—	296	624	—	250	—	—	260	263	286	—	—	—	34,874	14
421	602	—	346	697	—	277	—	3	301	273	311	—	—	—	36,047	26
416	602	—	333	577	—	277	—	3	286	273	311	—	—	—	35,253	83
5	—	—	13	120	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	793	43
421	602	—	346	697	—	277	—	3	301	273	311	—	—	—	36,047	26

252,501 sekä lastenkodissa 28,406 täyttä päiväannosta seuraavasti:

lastenkodissa hoidokeille 22,566

» virkailijoille 5,840

28,406

kunnalliskodissa ja työlaitoksessa keskimäärin Smk 1:18

kodissa . . . . . » » 1:07